

MOȚIUNE DE CENZURĂ

Guvernul ORBAN/PNL – privatizarea democrației românești

Dincolo de politică, în viață e vorba de priorități. Când vine vorba de alegeri și opțiuni, există o vorbă – banii sau viața?!

Pentru PSD, viața oamenilor e sfântă. Pentru Guvernul Orban profitul privat este mai important decât viața oamenilor.

Spun asta pentru a vă reaminti că datoria Guvernului pe care îl conduceți ar trebui să fie viața romanilor. În momentul în care un stat reușește să protejeze viața cetățenilor săi, se poate îndrepta și spre îmbunătățirea ei. Dumneavoastră, însă, nu aveți nici viziune, și nici priorități compatibile cu nevoile reale ale României anului 2020.

Decizia de asumare a răspunderii pe modificarea legislației electorale nu are legătură cu viața românilor, în niciun fel, ci cu calculele dumneavoastră electorale, o speranță goală că veți capitaliza electoral în timp util.

Să știți că, spre deosebire de încredere, care crește sau scade, în democrația de tip european, democrația liberală, spre care tindem cu toții, legitimitatea nu are nuanțe. Este sau nu este, o ai sau ai pierdut-o.

Și vă îndemn să analizați ce se întâmplă cu o țară, cu imaginea ei și cu legitimitatea guvernanților atunci când aceștia calcă în picioare principiile de la baza democrației – să schimbi regulile în timpul jocului, să calci în picioare Comisia de la Veneția și recomandările ei. Și vă dau un exemplu: în 2018, Uniunea Europeană a tăiat integral finanțarea europeană pentru Republica Moldova pentru că, la Chișinău, au modificat legislația electorală, fără consultări, nu cu 3 luni înainte, cum faceți dumneavoastră, ci cu UN an înainte.

Indiferent de partidul din care facem parte, legitimitatea, integritatea și grija sinceră față de viețile românilor noștri reprezintă mai mult decât simple concepte – sunt priorități reale, comune, pe care avem datoria să le respectăm indiferent de culoarea politică sau de numele partidului nostru.

Sa le luam pe rând. **Legitimitatea** deciziei politice stă la baza democrației liberale de tip european, și vă spun direct, pe înțelesul dumneavoastră. Decizia de a modifica legislația electorală cu patru luni înainte de alegeri aruncă România la marginea Europei. Când o decizie politică calcă în picioare un principiu fundamental al democrației, drumul duce spre est, nu spre vest.

Integritatea, alături de consecvență, este calitatea esențială pentru a avea curaj să te uiți în ochii oamenilor care te votează. Dar dumneavoastră, care de 3 luni refuzați să guvernați și aveți un singur program de guvernare: "Anticipate", e clar că nu știți ce înseamnă integritate și demnitate în funcția publică!

Despre **grija dumneavoastră față de români** – din păcate, nu sunt multe de spus. Ar fi de spus despre "grija" PNL față de sectorul privat și nici măcar aceasta nu este benefică tuturor din acest sector. Doar unora! Despre privatizarea programelor de sănătate și despre modul jalnic în care conduceți această țară din punct de vedere economic!

Stimați colegi,

Guvernul Orban trebuie demis de urgență nu doar pentru că această măsură de modificare a sistemului electoral în prag de alegeri încalcă standardele europene, dar – mai ales! – pentru că adoptarea acestor modificări se face în mod unilateral, fără consultare și dezbatere, prin angajarea răspunderii de către partidul aflat la putere.

Standardele europene electorale au fost stipulate exact pentru combaterea unor astfel de tentații ale partidelor de a schimba regulile în timpul jocului și de a-și crea astfel un avantaj în competiția electorală.

PSD sancționează azi prin moțiuni de cenzură tocmai încălcarea gravă a standardelor electorale!

Cu fiecare angajare de răspundere, ordonanță după ordonanță, Guvernul PNL vrea să demonstreze tuturor că este groparul democrației românești!

V-am avertizat public, în repetate rânduri, că există o linie roșie peste care nu se poate trece și că modificarea legilor electorale cu atât de puțin timp înainte de alegeri este un abuz de democrație.

Ați ignorat cu bună știință toate aceste avertismente, ați călcat în picioare normele constituționale și ați trecut cu tancul peste standardele europene doar pentru a vă satisface setea electorală de putere!

Curtea Constituțională v-a spus deja, prin cele două decizii din 29 ianuarie 2020, că mergeți pe un drum greșit. Că este un ABUZ de PUTERE să vii cu angajări de răspundere pe proiecte aflate deja în procedură parlamentară. Că PNL încalcă grav legea fundamentală!

Domnule Orban, ați deschis o cutie a Pandorei care poate avea repercusiuni tragice pe viitor asupra tuturor românilor. Regulile democratice nu sunt facultative!

Domnule Orban, încetați să vă mai comportați ca un vâtaf la conducerea țării! Încetați să vă mai bateți joc de această țară, mai bine fiți curajos și dați-vă demisia!

Stimați colegi,

PNL vrea azi din rațiuni pur politice să schimbe din temelii sistemul electoral. Dar actualii lideri PNL, aflați în cele mai înalte funcții din guvern - vicepremierii sau miniștrii, au fost vârful de lance al partidului care în 2011 a făcut legea pentru alegerea primarilor într-un singur tur.

Acești lideri pedeliști vopsiți azi în liberali sunt adevărații părinți ai alegerilor într-un singur tur, iar acum tot ei spun că nu e bine și vor să revină la 2 tururi. În realitate, vor doar să „aranjeze” regulile așa cum le convine. Acum. Măine, schimbă tot! Dacă așa le convine din nou.

Printre votanții din 2011 ai alegerilor locale într-un singur tur se numără membri de vază ai PNL-ului de azi: Turcan Raluca, Olar Corneliu, Preda Cezar, Gheorghe Tinel, Ionescu George, Bălan Ioan, Bode Lucian, Anastase Roberta, Andronache Gabriel etc.

Acest lucru demonstrează foarte clar că PNL nu vrea să modifice legea electorală pentru că așa e bine pentru români, ci pentru că așa le convine acum. Dacă a fost bine cu un tur în 2011, de ce nu mai e bine cu un tur și în 2019?

Dar cel mai bine este să auzim argumentele pentru un singur tur chiar prin vocea doamnei Raluca Turcan din 2011: "Pe lângă simplificarea votului și reducerea cheltuielilor din banii statului, al doilea argument e legat de punerea în acord a procedurilor de vot pentru funcțiile alese. Avem vot într-un singur tur la președinții de CJ, avem un vot pentru Parlament, e bine să avem vot într-un singur tur și la primari. Al treilea argument e legat de interesul pentru eficientizarea și simplificarea scenei politice. De asemenea, votul într-un singur tur duce la guvernări stabile - fie că vorbim de guvernări locale, fie de guvernări naționale".

Doamnelor și domnilor,

Din punct de vedere statistic, noua reglementare nu modifică substanțial procentele prin care partidele ar obține alte scoruri în alegeri. În 2008, a avut loc în România ultimul scrutin electoral cu alegerea primarilor în două tururi. Prezența la vot în 2008 a fost de 48,44%.

Din cele 3.183 de primării, 1.708 primari au câștigat alegerile din primul tur cu un scor de peste 50%, respectiv 53,66% din totalul primarilor au fost aleși din primul tur. În cel de-al doilea tur au fost alegeri în 1.475 de localități, iar în 1.049 dintre acestea a câștigat candidatul care s-a clasat pe primul loc și în primul tur de scrutin. În total, 2.757 de primari ar fi câștigat mandatul indiferent dacă alegerea primarilor ar fi fost într-un singur tur sau în două tururi (1.708 + 1.049) = 86,61% din total.

În 2016, am avut ultimele alegeri cu un singur tur de scrutin pentru primari, prezența la vot fiind de 48,44%, deci o prezență egală cu cea din 2008, când au fost două tururi de scrutin. Astfel, argumentul conform căruia două tururi ar asigura o prezență mai mare la vot nu se susține. În 2016, s-au desfășurat alegeri în 3.186 de primării, dintre care 2.275, respectiv 71,40% dintre primari au câștigat alegerile cu un scor mai mare de 50%. Deci ar fi fost câștigători și dacă alegerile ar fi fost în două tururi. Doar 911 primari au câștigat

alegerile cu un scor mai mic de 50%, iar dintre aceștia 604 au obținut scoruri între 40% și 50%. Prin urmare, afirmația că într-un singur tur de scrutin foarte mulți candidați ar deveni primari cu scoruri de sub 20% nu este adevărată. Doar unul singur a fost în această situație la ultimele alegeri. Mai mult, dacă extrapolăm și aplicăm același calcul matematic ca în 2008, observăm că din cei 911, aproximativ 647 ar fi câștigat probabil alegerile și dacă ar fi fost două tururi de scrutin. Practic peste 91% dintre primari ar fi câștigat indiferent de sistemul de vot, deci și argumentul referitor la legitimitate și reprezentativitate nu se susține.

Doamnelor și domnilor,

Constituția României arată (art. 114 alin. (1)) că "Guvernul își poate angaja răspunderea în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședință comună, asupra unui program, a unei declarații de politică generală sau a unui PROIECT DE LEGE"

Prin decizii multiple, CCR a stabilit că la această modalitate simplificată de legiferare "trebuie să se ajungă IN EXTREMIS" și că "ACEST LUCRU NU POATE FI ABSOLUT".

Instanța de control constituțional a subliniat că Guvernul NU își poate asuma răspunderea asupra unui proiect de lege ÎN MOD DISCREȚIONAR, ORICÂND ȘI ÎN ORICE CONDIȚII.

CCR a arătat că trebuie să existe, în primul rând, o URGENȚĂ în adoptarea măsurilor conținute în legea asupra căreia Guvernul și-a angajat răspunderea.

Așadar, interesul PNL de a obține avantaje electorale NU reprezintă o URGENȚĂ. Acest lucru arată doar DISPERAREA acestui partid, incapabil să guverneze și să asigure cetățenilor bunăstare. Disperarea că, în toamnă, vor fi sancționați de electorat pentru că nu au făcut nimic!

Doamnelor și domnilor,

Comisia de la Veneția a arătat, în repetate rânduri, că "MODIFICAREA frecventă a normelor sau caracterul lor complex pot DEZORIENTA alegătorul. Alegătorul poate conchide, în mod corect sau incorect, că dreptul electoral este doar un INSTRUMENT

CU CARE OPEREAZĂ CEI CARE SUNT LA PUTERE și că votul alegătorului nu mai este elementul esențial care decide rezultatul scrutinului” (pct. 63), respectiv că ”ceea ce TREBUIE EVITAT, este nu atât modificarea sistemelor de scrutin - ele pot fi întotdeauna îmbunătățite – ci MODIFICAREA lor frecvență sau CU MAI PUȚIN DE UN AN ÎNAINTE DE ALEGERI. Chiar în absența unei intenții de manipulare, MODIFICĂRILE VOR FI DICTATE DE INTERESELE IMINENTE ALE PARTIDULUI POLITIC.”(pct. 65) - Codul bunelor practici în materie electorală - Linii directoare și raport explicativ, adoptat de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni Plenare (Veneția, 18-19 octombrie 2002).

În plus, recomandările Comisiei de la Veneția vizează trei aspecte esențiale ale legii electorale care nu trebuie modificate intempestiv, pentru că ar putea crea un avantaj competitiv celor care sunt la putere:

1. **Sistemul electoral** în ansamblul său (respectiv condițiile de participare la vot, modul de atribuire a mandatelor etc.) Și aici se încadrează trecerea de la un tur la două tururi, pentru că se modifică modul de stabilire a câștigătorului și atribuirea mandatelor.
2. Delimitarea circumscripțiilor electorale
3. Componenta birourilor electorale (BEC, BEJ, BESV)

Altfel spus, **Comisia de la Veneția este preocupată ca cei care sunt la putere să nu schimbe regulile în timpul jocului pentru a-și crea un avantaj electoral.** Recomandarea Comisiei este ca modificările ce vizează cele trei aspecte de mai sus să se aplice la alegerile de la finalul următorului ciclu electoral, nu de la cel în cursul căruia se fac modificările.

Cu alte cuvinte, Comisia de la Veneția nu spune nicăieri că alegerile într-un singur tur ar fi mai puțin sau mai mult democratice decât cele din două tururi.

Așadar, PNL invocă un argument fals atunci când spune că în două tururi s-ar asigura mai multă democrație și atunci poate fi modificată legea oricând înainte de alegeri!

Doamnelor și domnilor,

Vă supun atenției alte două decizii relevante ale CCR în acest domeniu.

Prin Decizia nr. 1.557/2009, Curtea Constituțională a statuat că, la această modalitate simplificată de legiferare "trebuie să se ajungă IN EXTREMIS, atunci când adoptarea proiectului de lege în procedura obișnuită sau în procedura de urgență nu mai este posibilă ori atunci când structura politică a Parlamentului nu permite adoptarea proiectului de lege în procedura uzuală sau de urgență".

Prin aceeași decizie, Curtea a mai statuat că "angajarea răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege urmărește ca acesta să fie adoptat în condiții de maximă celeritate, conținutul reglementării vizând stabilirea unor MĂSURI URGENTE într-un DOMENIU DE MAXIMĂ IMPORTANTĂ, iar aplicarea acestora trebuie să fie imediată. [...] Prin urmare, chiar dacă, la prima vedere, posibilitatea angajării răspunderii nu este supusă nici unei condiții, oportunitatea și conținutul inițiativei rămânând teoretic la aprecierea exclusivă a Guvernului, ACEST LUCRU NU POATE FI ABSOLUT, pentru că exclusivitatea Guvernului este opozabilă numai Parlamentului, nu și Curții Constituționale ca garant al supremației Legii fundamentale".

În plus, prin Decizia nr. 1.431 /2010, Curtea a subliniat că "acceptarea ideii potrivit căreia Guvernul își poate angaja răspunderea asupra unui proiect de lege în mod discreționar, oricând și în orice condiții, ar echivala cu transformarea acestei autorități în autoritate publică legiuitoare, concurentă cu Parlamentul în ceea ce privește atribuția de legiferare".

În considerarea acestor rațiuni, Curtea Constituțională a stabilit, pe cale jurisprudențială (Decizia nr. 1.655 /2010), criteriile a căror respectare este impusă de art. 114 din Constituție, respectiv:

- existența unei urgențe în adoptarea măsurilor conținute în legea asupra căreia Guvernul și-a angajat răspunderea;
- necesitatea ca reglementarea în cauză să fie adoptată cu maximă celeritate;
- importanța domeniului reglementat;
- aplicarea imediată a legii în cauză;

Considerăm că toate acestea sunt argumente juridice extrem de importante care susțin că **ceea ce vrea să facă PNL nu este doar un imens abuz de putere, ci și o încălcare flagrantă a tuturor standardelor și principiilor europene.**

Doamnelor și domnilor,

Stimați colegi,

Problema principală nu e dacă alegerile sunt într-un singur tur, în două tururi sau în zece. PSD a spus deja că este deschis oricăror discuții privind modificarea legislației electorale, pentru că, spre deosebire de PNL, nouă nu ne e frică de alegeri.

Important este, însă, ca orice modificare legislativă să țină cont de standardele europene.

NU poți să fii la putere și să modifice legea electorală din interes conjunctural, cu câteva luni înainte de alegeri, pentru a-ți crea un avantaj propriu.

Este un abuz de putere evident. Un abuz care încalcă în mod flagrant Constituția României și standardele de bună practică definite de Comisia de la Veneția și împărtășite de toate statele membre ale Uniunii Europene. Niciunul dintre dumneavoastră nu cred că își dorește să fie părtașul unui asemenea abuz.

Problema principală nu e dacă alegerile sunt într-un singur tur, în două tururi sau în zece. Discuții privind modificarea legislației electorale se pot realiza, dar nu așa, încălcând toate normele, cutumele legislative. Nouă nu ne e frică de alegeri, cei care schimbă legea cu patru luni înainte de scrutin sunt cei care cred că dacă nu schimbă regulile vor avea o problemă, dar acesta nu este un argument democratic.

Așadar, stimați colegi, având în vedere dorința PNL de a privatiza democrația din România, vă rog să susțineți această moțiune de cenzură! Drumul României nu este spre est. Nu-i lăsați să ducă România pe acel drum!

Vă mulțumesc!